

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS

646 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60620

TELEPHONE: (312) 585-9800

Vol. LXXI

Kaina 15 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, VASARIS — FEBRUARY 16, 1977

Nr. 39

*Kaip upė metai plauks,
laukai žydės kasmet iš naujo,
Ir kelsis vėl
iš tavo kraujo Lietuva.*

Kariūnas (nežinomo partizano slapyvardis)

„L. K. B. Kronika“ Nr. 24

Tardymas už vaikų mokymą

Religijų reikalų įgaliojimas šalima iš Kunigų seminarijos rimtus ir nuoširdžius dėstytojus

14

Sventybrastis

1976 vasarą Sventybrastis parapijos klebonas kun. L. Jagminas padėjo būreliai vaikų pasiruoti pirmajai išpažinčiai ir šv. Komunijai. Tai, žinoma, nepatiko bedviams.

Rugpjūčio 16 klebonas buvo iškviestas į Tiskūnų apylinkės vykdomąjį komitetą. Apylinkės pirmininkas Smigelskas pareikalavo, kad klebonas nurodytų vaikų pavardes, tačiau šis atsakė, tuomet pirmininkas pareiškė, kad žinąs kai kurių vaikų pavardes ir už vaikų mokymą surašė protokola.

Rugsėjo 9 kun. L. Jagminas buvo iškviestas pas Kėdainių rajono vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoją Juškevičių, kuris, dalyvaujant rajono administracinės komisijos nariams, perskaitė šios komisijos nuo-

sprendį, kad Sventybrasties kleboną kun. L. Jagminą už vaikų mokymą nutarta išpėti. Pavaduotojas Juškevičius pridūrė, jei ateityje pasikartos panašus atvejis, klebonui būsianti iškelta baudžiamoji byla.

1959-1961 kun. L. Jagminas Tarpdiecezinėje Kauno kunigų seminarijoje dėstė šv. Raštą. Religijų reikalų tarybos įgaliojimo reikalavimu jis buvo pašalintas iš Kunigų seminarijos dėstytojo pareigų. Rugienis kaltino, kad kun. L. Jagminas per paskaitas skleidė antitarybines nuotaikas. Iš tikrųjų Religijų reikalų tarybos įgaliojimu nepatiko rimtas ir nuoširdžiai savo pareigas einąs dėstytojas. Laikas nuo laiko Religijų reikalų taryba „apvalo“ seminariją nuo panašių dėstytojų, norėdama, kad į gyvenimą įsėtų neprincipingi ir mažai bažnytinės dvasios turintys kunigai.

Kaišiadorys

1937 Kaišiadorių tikintieji, minėdami 550 metų sukaktį nuo Lietuvos krikšto, katedros šventoriuje pastatė liaudies ornamentais meniskai papuoštą kryžį.

Prieš dešimt metų Kaišiadorių rajono valdžia įsakė nuimti tvorą ir sumažinti šventorių; buvo nugriauti išpuodingi gotinio stiliaus šventoriaus vartai ir dalis tvoros. Prieš kelis metus vėl buvo įsakyta nugriauti dar dalį tvoros, o kryžių perkelti kitur. Klebonas jubiliejinį kryžių perkėlė į katedros prieangį.

1976.VIII.18 nuo šio kryžiaus nežinomi piktadariai nuplėšė Kristaus kančią. Tai nebe pirmas Kristaus kančių nuplėšinėjimų žygis. 1975 nuo daugelio Kaišiadorių kapinėse esančių paminklų dingo Kristaus kančios.

Vilnius. Šv. Jono bažnyčia ir universiteto kiemas

(Iš Vilčinskio albumo, XIX amž. piešinys)

Anapus šilo laisvės saulė teka...

Ne man ji patekės, ne man, tik gal jums, mano numylėti,
Sapnuose išlinguoti mažičiai...

Sapnuokite laisvas vasaras...

Mykolas Viltis, „Neparašyti laišakai“

Solženicino žmonos žodis

New Yorkas. — „Time“ magazinas įdėjo Aleksandro Solženicino žmonos Natalijos pasisakymą apie sprespaudą Rusijoje. Ji sako: „Jeigu Sovietų Sąjungos gyventojai turėtų galimybę pasinaudoti paskelbta, bet neegzistuojančia teise laisvai pareikšti savo nuomonę, sovietų vadai negalėtų saugiai naudotis šališiais ištekliais. Štai kodėl Vakarų interesas sudaryti sąlygas Sov. Sąjungos žmonėms išsikovoti prigimtas žmogiškas teises laisvai pareikšti savo nuomonę.“

„Sovietų Sąjungoje žmonėms trūksta maisto ir drabužių per visus 60 metų, bet ne tai yra didžiausias jų rūpestis — jų rūpestis yra tik KGB veikla. Jeigu sovietų žmonės galėtų ginti savo teises be baimės patekti į kalėjimus, sovietų vadai galėtų atsidėti kitoms, svarbesnėms, krašto vidaus problemoms.“

Washingtonas. — Senato Užsienio santykių komitetas siūlo prezidentui Rodezijoje įrengti laikiną Amerikos diplomatinę misiją, kuri padėtų sklandžiau baltytiems perduoti valdžią juodiejiems.

Maskva. — Andrej Gromyko vakar minėjo 20 metų sukaktį, kai jis buvo paskirtas užsienio reikalų ministru. Joks kitas panašios pareigos nėra išbuvojęs taip ilgai.

Lietuvio žmogaus teisių komisija

— VLIKo valdyba suorganizavo lietuvių žmogaus teisių komisiją. Jos pagrindinis uždavinys — rinkti medžiagą apie Sovietų Sąjungos lietuvių žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje ir kitur, parengti memorandumus ir kitokių raštus vyriausybei, tarptautinėms institucijoms ir žmogaus teisėmis besirūpinančioms organizacijoms, ir siūlyti VLIKo valdybai kitus būdus tai medžiagai naudoti. (E.)

Managua. — Nicaragua pranešė gerą žinią kavos mėgėjams: liga, išmetusi į kavos medelius, nugalėta. Anksčiau buvo manoma, kad nauja liga gali sunaikinti kavos plantacijas, bet rastas būdas ligos palietus medelius izoliuoti, ir derlius bus išgelbėtas.

Visų lietuvių bendroji tėvynė yra Lietuva, nežinint, kas kur gimė ar gyvena. Lietuva visų pirma yra ne žemė Baltijos pajūryje, o mes patys, visi lietuviai. Todėl, palikdami Lietuvos kraštą, dar nepalikome Lietuvos. Mumyse tauta yra išsikūnijusi, todėl kur esame, ten yra ir Lietuva. Koks gilus bebūtų paliktojo krašto ilgesys, neteisinga jį pergyventi lyg pačios Lietuvos netekimą. Kol Lietuva mylime, tol joje mūsų dvasia ir lieka. (Iš tikimybės)

Visi panašiai teisinasi

Stockholmas. — Čekoslovakijos užsienio reikalų ministras Dusan Spacil švedų laikraščininkams sakė, kad pas juos, Čekoslovakijoje, nėra politinių kalinių ir joks disidentas nėra persekiojamas dėl savo įsitikinimų. Tada švedai paklausė, o kaip yra su tais, kurie suimti, ir paminėjo keletas pavardes. Atsakė tada ministras taip, kaip paprastai atsakoma: „Jie suimti ne už politinę veiklą, bet už kriminalinius nusikaltimus.“

Maskva. — Diplomatinėse sluoksniuose pranašaujama, kad netrukus prasidės nauja įtampa tarp Maskvos ir Pekino. Derybos dėl sienų išlyginimo ir sovietų kariuomenės atitraukimo nuo kinų sienos neduoda jokių rezultatų, rašo „U.S. News“ (II. 21).

Portillo pas Carterį

Washingtonas. — Praėjusį pirmadienį ir vakar dieną prezidentas Carteris turėjo pirmą svečių, valstybės galvą, Meksikos prezidentą Jose Lopez Portillo. Abu prezidentai pažadėjo dar artimiausiu bendradarbiauti ir palaikyti gerus kaimyninius ryšius.

Po iškilmingų pietų buvo koncertas, skambino žymus pianistas Rudolf Serkin, bet visus nustebino Meksikos prezidento žmona Carmen, buvusi koncertinė pianistė, savo skambinimu.

Rytų Afrika — didesnis rūpestis

Washingtonas. — Andrew Young, Amerikos ambasadorius Jungtinėms Tautoms, grįžęs iš Afrikos ir kalbėdamasis su laikraščininkais, įspėjo, kad Somalijoje ir jos kaimyninėse šalyse yra daugiau pavojaus nei pietinėje Afrikoje. „Rusai planuoja naujus žaidimus“, sakė Young. Jis pataria Amerikai pagerinti santykius su Rytų Afrika.

Somalijoje, Etiopijoje ir Sudane ne viskas gerai. Labiausiai nermina ambasadorių Etiopijoje paskutiniųjų dienų įvykiai, perversmas. Mozambikas, pasiskelbęs marksistine valstybe, mažiau pavojingas, ir su ta šalimi pagerinti santykius nėra sunku.

Kad tik neišvežtų įrodymų

Viena. — Vakarų Vokietijos laikraščininkas Walter Kratzer buvo sulaikytas traukinyje iš Prachos į Vieną, palaikytas milicijos ir vėl paleistas. Ieškojo pas jį galimos medžiagos apie disidentų veiklą. Prieš porą dienų buvo panašus atsitikimas su „NYT“ korespondentu Paul Hormanu.

Nesutaria dėl pirmininko

Springfieldas, Ill. — Illinojaus valstijos senatas ir po 183 balsavimų neturėjo pirmininko. Yra sudarę trys blokai, kurie nenusileidžia ir nori savo kandidatą praversti: respublikonai, demokrat ir juodieji. Gubernatorius Thompsonas žadėjo vakar senatą neišleisti iš posėdžių salės tol, kol jie neišrinktų pirmininko.

KALENDORIUS

Vasario 16: Lietuvos Nepriklausomybės šventė; Danielius, Pilypa, Vasaris, Laisvė.

Vasario 17: Donatas, Jurgita, Vaišvilas, Viltė.

Saulė teka 6:48, leidžias 5:23.

ORAS

Daugiausia apsiniaukę, l vakarą galimas sniegas, apie 25 laipsniai.

SVEIKATOS DRAUDIMO PLANAS BUS DAR ŠIAIS METAIS

Didžiausio pasipriešinimo Carterio planui laukiama iš ligoninių

Washingtonas. — Carterio administracija sveikatos apdraudimo planą Kongresui pateiks ne kitais metais, kaip pirmiau buvo skelbta, bet dar šiais, rašo Gil Thelen, „Chicago Daily News“ Washingtono korespondentas. Pirmiausia Carterio vyriausybė nori apriboti išpūstas ligoninių sąskaitas, ir tokiu būdu Medicare ir Medicaid programoj 1978 sutauptų 792 milijonus dolerių.

Joseph Califano, sveikatos, švietimo ir gerovės sekretorius, dar šią savaitę žada sudaryti ekspertų komisiją, kuri turės parengti visuotinį gyventojų apdraudimo planą. Planas Kongresui turėtų būti įteiktas ne vėliau, kaip iki spalio 1. Į komisiją bus pakviesti visi labiausiai tuo planu suinteresuoti, pradedant Amerikos medicinkų susivienijimu, baigiant Amerikos sveikatos draudimo komitetu.

Administracija atkreipė dėme-

į faktą, kad ligoninės per daug brangiai kainuoja, joms tenka 44 procentai visų sveikatai išleidžiamų pinigų. Pradedant 1950, jų sąskaitos pakilo penkis kartus daugiau negu infliacija iškėlė išlaidas kitiems reikalams. Laukiama, kad iš ligoninių ir bus susilaukta didžiausio pasipriešinimo Carterio planui. Su jomis nežadama daryti didelių kompromisų, nes ligoninės ir yra viena iš infliacijos didelių priežasčių.

Ir Rumunijoje persekiojami disidentai

Belgradas. — Jugoslavijoje gautas aštuonių rumunų laiškas, kuriame skundžiamasi disidentų persekiojimais. Jie protestuoja, kad suiminėjami dėl politinių įsitikinimų ir prašo į tą reikala įsikurti tarptautinėms humanistinėms organizacijoms.

Grasitimai Amnesty International pirmininkui

Maskva. — KGB kuriam laikui buvo sulaukusi dr. Valentina Turčiną, Amnesty International Maskvos skyriaus pirmininką, ir jam pagrasino, kad jis gali būti nubautas už „antisovietinę agitaciją“. Užsienio laikraščininkams jis sakė, kad buvo sulaikytas gatvėje netoli savo namų ir nuvežtas į KGB būstinę. Kai paklausė, kuo jis konkrečiai kaltinamas, jam atsakyta: „Smeizimu Sovietų Sąjungos ir ryšių su užsienio korespondentais“.

Turčin kompiuterių specialistas, yra geras draugas suimtuju Aleksandro Ginzburgo ir Juri Orlovo. Abu priklauso grupei Helsinkio susitarimams sekti.

„Laikiniai esi laisvas“, pasakė KGB pareigūnai, paleisdami Turčiną. Jis dar sakė, kad milicijoj jis parašė raštą ir išrašė, jog nieko antisovietiško nėra padaręs, prasimanymų ir sufabrikuotų istorijų nėra paskleidęs, tik norėtų žinoti, kuo yra kaltinamas. Vietoj įrodymų, jam pasakė: „Svarbiausia antisovietinė agitacija ir propaganda“. Kiti jo „nusiiktumai“ esą ne tokie dideli.

SKAUTYBĖS Kelias

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŲ RAMOVĖ
Redaguoja sktn. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, Illinois, 60629
Telefonas 476-7089

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS SIMBOLIS LIETUVIAMS SKAUTAMS

Siais metais minime 59-ąją Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Šia proga prisiminkime, kad prieš 5000 metų aiškų gimines gyvenimo prie Baltijos krantų ir jau prieš 724 metus Mindaugas buvo vainikuotas Lietuvos valstybės karaliumi. Tai gi lietuviai yra teisėti šeiminingai savame krašte.

Mes visi žinome Nepriklausomybės dienos paskelbimo prasmę. Taip pat žinome, kad ne užteko vien tik paskelbti Lietuvą nepriklausoma valstybe, bet reikėjo šį troškimą paremti daugelio savanorių, o vėliau partizanų gyvybėmis. Savanorių ir partizanų testamentas ipareigoja mus testu kovą dėl Lietuvos laisvės, dėl šios Vasario 16-sios atminimo.

Nuo anų dienų jau praėjo daug metų ir skubantis laikas diktuoja naujas mintis. Į lietuviškas gretas stoja niekad Lietuvos nematęs jaunimas, o vyresnieji kartais tampa nekantriais stebėtojais. Nenusigąskime dėl formos keitimosi, tai yra ženklas, kad mes esame gyvi, kad dar vis žengiame pirmyn.

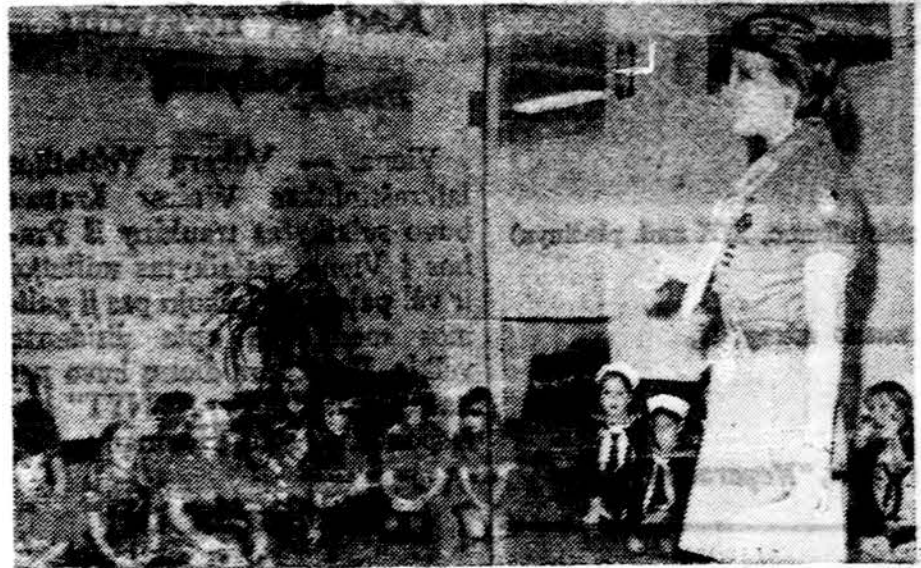
Svarbiausia, kad šiuo generacijų keitimosi laiku būtų išlaikytas bei jaunosios kartos perduotas gyvas lietuviškas simbolis. Manau, kad Vasario 16-ji šian-

riešuto lentos gabalu rankoje. "Ateik, ateik, Antanai, padėsi dirbti", nutęsė jis savo tipišku, suvalkietišku akcentu, kuris man dabar primena naujojo prezidento Carterio tarmę. "Va čia, mažiuku piukly skyrius, ten dideli piuklai, už stalo montuotojai, šveitikai, ključuotojai, dažytojai ir mokiniai, mokytojai ir darbo nuodinėtojai..." Iš tikrųjų, darbo pasirinkimas didelis, o labiau įgudę talkininkai, vis prie mandresnių darbų pristatomi. Pažiūrėjus į pusiau pabaigtus drožinius ir susikaupusius veidus tai ten tikrai neeilinių meistrų esama! Kaip kad vėliau paaiškėjo, darbu vadovauja L. Kupcikevičius, talkininkas L. Ramanauskas, A. Pocius ir R. Parakininkas. Pagarba jiems, tai vyrai ne tik su galvomis bet ir su rankomis!

Šios mugės darbai prasidėjo pernai, lapkričio 5 dieną. Jau daug metų, kaip Lituanica veda talkininkų registrą — knygą, kurioje užrašo visi darbo vakarų dalyviai. Pervėrė 1976-77 sezono pavardes: A. Putnis, L. Kupcikevičius, S. Miknaitis, A. Pauzolis, A. Pocius, D. K. ir R. Parakininkai, L. Kalvaitis, A. Šliažas, A. ir L. Ramanauskai, K. Micevičius, V. Vijeikis, Č. Anušis (iš Detroito), J. ir E. Šalčiūnai, M. ir R. Stropus, J. Paronis, V. Balzars, V. Kizlaitis, J. Gvilys, P. ir G. Baužiai, V. Graudinis, M. ir V. Raudys, J. Liubinskas, A. Viktoras. Su vadovu L. Kupcikevičiumi kiek paklausiavome ir nustatėme, kad per šios trečiadienio ir penktadienio vakarus viso darbo bus įdirbta virš 600 darbo valandų! Tai lygu daugiau, kaip trims mėnesiams vieno žmogaus darbo, pilnu laiku ir dar su viršvalandžiais.

Sueigą pradėsime šv. Mišiomis, po kurių vyks pašnekesys, seseris pabendraus ir šventadienio vakarus viso darbo bus įdirbta virš 600 darbo valandų! Tai lygu daugiau, kaip trims mėnesiams vieno žmogaus darbo, pilnu laiku ir dar su viršvalandžiais.

s. I. Sigita Miknaitis
LSB Vyriausias Skautininkas

Vyr. skautė Fausta Bobinaitė praveda laukelį "Aušros Vartų" tunte paukštyčių šventėje. Dešinėje viešnios "Nerijos" tunte udytės su vadove vyr. valt. Rasa Jovarauskaitė.

KAZIUKO MUGES DARBYMETE LITUANICOS TUNTE

Chicagoje skautų ruošiamų Kaziuko mugių tradicija jau siekia antrą dešimtmetį. Jaunimo centrą tą dieną užplūsta lietuvių visuomenės pasivaikinti, pasidžiaugti žaidimais, ir įvairių puošmenų išpardavimu, pasigėrėti mūsų jaunimo bei pačia Kaziuko mugių dvasia.

Mugė pasirodymo darbai prasideda prieš metus laiko, kai, uždarant pasibaigusią mugę, jaunimo centro patalpos užsakomos sekantiems metams. Po pasibaigusios mugės, aišku, reikia pailsėti, susumuoti darbo pasekmes ir gal kokią antisepti mugės planus padėti ant lentynos. Juk ateina vasara, stovyklai pasiruošimai, visa kita skautiškos veiklos programa. Mugės pasirodimo puodas užkunkuliuoja vėlyvą rudenį, nes — tikėsite ar ne — ta mugė nors ir su gražia tėvelių talka, pati nepasidaro. Tokiai šventei reikia daug pasidarbauti.

Apie mugę prieš kurį laiką kalbėjau su Lituanicos tunto tunkininku s. Juozu Šalčiūnu. "Šiais metais darbu vadovauja J. S. Leopoldas Kupcikevičius", dalykiškai pareiškė tunkininkas. "Atvyk į mūsų būklą ir pažūrėk, kaip ten darbas verda trečiadienio ir penktadienio vakarais". Vieną šaltą, šaltą mūsų rekordinės žiemos vakarą nuvykau.

Jau sniego pripustytoje Campbell gatvėje buvo aišku, kad viename name kažkas vyksta: tik už pusės bloko radau vietos pastatyti savo taip mažai vietos užimančią automobiluką. Nusileidus į rūšį ir praverus duris, išpuolis buvo kaip teatre, staiga pakilo uždangai: atsivėrė gerai apšviesta, nedžio dulkėmis kvepianti, elektrinio piuklo dainos apkurtinta patalpa ir pažįstami veidai. Patempiau j.s. Kupcikevičių už rankovės: "Labas vakaras!" L. Kupcikevičius išjungė žvibiantį piuklę ir pradėjo rodyti, pasakoti.

"Jau antri metai dirbame j.p.s. Kazimiero ir Irenos Micevičių namo rūsyje. Kaip žina, praeityje Lituanica naudojo a.a. Pliopio, lankščiaus — V. Vijeikio ir kitų geradarių patalpomis. Pernai gi čia įsirengė darbo kambarius, stalus, perkėlim elektrą, tad dabar džiaugiamės tikru būklą — dirbtuvę. O tai, reikia suprasti, yra didelis turtas ir privilegija: juk čia ir mūsų pašonės ir žaliava, ir pusiau pabaigti ar gatavi eksponatai. Turime būti saugu, sausa, šilta, na — ir draugiška... Ta viską čia turime, šiuo metu gal tik talkos kiek trūksta".

Prie mūsų atsirado J. Liūdas Ramanauskas su gražiai nuobliuotos ir mandriai nuplautos

"Aušros Vartų" tunto paukštytės po įžodžio laukia savo eilės pirmą kartą pabučiuoti tunto vėliavą. Nuotr. Danutės Vakarės

kitos draugovės, ruošia visiems malonius siurprizus. Pono J. Krutulio vadovaujamas tėvų komitetas visus vaizius valgykloje... Kaip ir praeityje kad neapvykė, Kaziuko mugę mus pradžiugins ir šiais metais. O Lituanica, spartai bėstuosdama, laukia kuo daugiau talkos ir kuo gausnes dalyvių skaičiaus! A.D.

NERIJOS TUNTO DĖMESIUI

Nerijos tunto Vasario 16-tosios ir Mąstymo dienos sueiga įvyks sekmadienį, vasario 20 d., Jaunimo centro žemutinėje saleje. Visos tunto sesės, pilnos žeminės uniformose, renkasi 9:15 val. ryto.

Sueigą pradėsime šv. Mišiomis, po kurių vyks pašnekesys, seseris pabendraus ir šventadienio vakarus viso darbo bus įdirbta virš 600 darbo valandų! Tai lygu daugiau, kaip trims mėnesiams vieno žmogaus darbo, pilnu laiku ir dar su viršvalandžiais.

Nerijos Tunto Tuntininkė
SESES SKAUTININKES!

Skubėkite registruotis kovo 26-27 d. Chicagoje įvykstančiam LS Seserijos skautininkų suvažiavimui. Dalyvių skaičius yra būtinai žinoti iš anksto, kad būtų galima tinkamai pasiruošti ir skatinti praveisti suvažiavimą. Ypač svarbu yra žinoti, kokiam skaičiui reikalingos nakvynės, maistas, transportas ir pan.

Suvažiavimą rengia LS Seserijos skautininkų skyrius. Suvažiavimą globoja ir ūkinė dalimi rūpinasi Chicago skautininkų draugovė.

Registracijos lapai su 5 dol. registraciniu mokesčiu siunčiami skautininkų skyriaus vedėjai s. Danutei Šiemaškienei, 443 Wolf Hill Rd., Dix Hills, N.Y., 11746. Tel. 516-271-8214. Registracija turi būti atlikta iki š.m. vasario 28 d. Paskubėkime, sesės!

CHICAGOS SKAUTŲ STOVYKLOS

Chicago skautų-čių vasaros stovykla šiemet vyks liepos 9-23 d. Rako stovyklavietėje, Custer, Mich. Jaunųjų vadovų-čių (skiltin-

ku-čių) stovykla vyks ten pat, tuoju po bendrosios stovyklos, liepos 23-30 d.

Prašome iš anksto pasižymėti šias datas ir savo šeimų atostogas planuojant turėti omenyje, kad nenukentėtų jūsų šeimos skautų-čių stovyklavimas.

LIGONINĖJE

Ilgametis veiklus jūrų skautų vadovas ir jūrų skautų nentilstantis talkininkas j.s. Jonas Jovarauskas po sudėtingos operacijos gydomi Little Company of Mary ligoninėje, 307 kmb. Visi jūrų broliai ir sesės linki skautininkui Jonui kuo greičiau pasveikti ir vėl grįžti jo taip reikalingon jūrskautiškon veiklon.

DĖMESIO KERNAVIETĖ!

Kernavės skautų tunto Vasario 16-tosios ir susimąstymo dienos sueiga įvyksta š.m. kovo 20 d., 10:00 val. ryto Jaunimo centro didžiojoje saleje. Sueigą pradėsime su šv. Mišiomis už tėvynę Lietuvą. Visos skautės ir vadovės prašomos dėvėti tvarkingas ir pilnas žiemos uniformas. Draugovės dalyviai su vėliavomis. Maloniai kviečiame šioje iškilnijoje sueigoje dalyvauti ir tėvelius bei tunto prietelius.

Ritone Rudaitienė
Tuntininkė

V.S. AV. SAULAITIS, SJ., GRĮŽTA Į JAV

Nuo 1970 m. lietuvių jėzuitų vadovautoje asmeninėje (ne teritorinėje) parapijoje Sao Paulo, Brazilijoje, dirbęs ir plačiai Pietų Amerikoje su lietuvišiais veikęs v.s. Antanas V. Saulaitis, SJ, lietuviams jėzuitams Sao Paulo parapijoje perduodant lietuviams sauleižiams, kovo mėnesį grįžta į JAV.

Kun. A. Saulaitis buvo vienas pagrindinių III-čio Pas. Lietuvių Jaunimo kongreso Pietų Amerikoje organizatorių. Taip pat jis ten bendradarbiavo įvairiose kituose lietuvių tautinės veiklos baruose. Visokiais būdais yra lankęs visoj Brazilijoje išsimėčiusius lietuvius. Be to, buvo Pietų Amerikos skautų-skautų rajono vadeiva.

AR JAU TURITE ĮSIGIJĘ ŠIAS PLOKŠTELES?

VAIDILŲ KANKLĖS

Lietuvių Tautinio Meno Ansamblio "Čiurlionis"

VIOLETA

Dainuoja Violeta Rakauskaitė. Tai viena iš populiariausių ir jauniausių dainininkių.

GROJAME JUMS

Igrojo L.S.T. Korp! Neo-Lithuania orkestras, vadovaujamas Algirdo Modestavičiaus. Įdainavo Arūnas Gasparaitis.

SU ŠOKIU IR DAINA

Igrojo L.S.T. Korp! Neo-Lithuania orkestras.

KALNUOS DAINUOJA

Kvintetas "BALTIJA" ir L.S.T. Korp! Neo-Lithuania orkestras.

KOKIAIS KELIAIS

Įdainavo "BALTIJA" vyrų kvintetas.

AŠ KELIAUSIU

Kiekviena plokštelė kainuoja \$6.00

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Užsakant pridėti 50 centų už kiekvieną plokštelę persiuntimui. Ilimois gyventojai laipgi moka 5% mokesčių.

Užsakymams į Kanaadą reikia pridėti po \$1.75 pašto išlaidoms.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$30.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$28.00. Foreign countries \$31.00.

Pašto išlaidos mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada skaitytojas yra užsiėmęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	12 mėn.	6 mėn.	3 mėn.
Chicago, Cook apskr.			
o Kanadoje	\$30.00	\$17.00	\$12.00
Kitur J.A.V.	28.00	16.00	11.00
Užsienyje	31.00	19.00	13.00
Savaitinis	20.00	13.00	7.00

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKTŲ, ANSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS

2858 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford

Medical Building), Tel. LU 5-6446

Priima ligonius pagal susitarimą.

Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004.

DR. VL. BLAŽYS

PLAČIŲ IR VIDAUS LIGOS

Harquett Medical Center

6132 So. Kedzie Avenue

Val: pirmad., antrad., ir ketvirtad.

6 iki 7:30 val. vakaro.

Šeštad. nuo 1 iki 3 val.

Pagal susitarimą.

Ofiso telefonas: WA 5-2670

Rezid. tel. WABROK 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val: pirm., ketv. 1 iki 6 val. popiet.

Antrad., penktad. 1-5, treč. ir šeštad. tik susitarus

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val: pagal susitarimą: pirmad. ir

ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penkt.

10-4; šeštad. 10-5 val.

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

Specialybė — Nervų ir

Emocinės ligos

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą. Jei ne-

atsiliepiu, skambinti: MI 2-0001.

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave. WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei ne-

atsiliepiu, skambinti: MI 2-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — BE 3-5893

Specialybė Akių ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKSA

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt.

nuo 12 iki 2 val. ir nuo 5 iki 8 val.

vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6006, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS

DERMATOLOGIJA —

CHIRURGIJA

5214 No. Western Avenue

1002 No. Western Avenue

Tel. atsakomas 12 valandų

489-4441 — 561-4603

Ištaigos ir buto tel. 652-1881

DR. FERD. VYT. KAUNAS

BENDROJI MEDICINA

1407 S. 48th Court, Cicero

Kasdien 10-12 ir 4-7

Išskyrus treč. ir šešt.

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.

Išskyrus trečiadienius

Šeštadieniais 12 iki 4 val. popiet.

Tel. RELIANCE 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuviai gydytojas)

3925 West 59th Street

Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir

penktad. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8

val. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KEDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue.

Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto

iki 1 val. popiet.

Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-oje ir Campbell Ave. kampas)

Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir

penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus

OPTICAL STUDIO</

ALGIRDAS, BASANAVIČIUS, POGRINDŽIO 'AUŠRA'

Šiandieną mūsų tėvynėje ir visame pasaulyje išblaškyti lietuviai švenčia Lietuvos nepriklausomybės šventę. 1918 metų Vasario 16 akto sąvoka yra labai sena, gili, plati ir prasminga. Ta 1918 metų diena nebuvo atsitiktinė ir Vilniuje susirinkę 20 Lietuvos Tarybos nariai ne pripuolamai ant minėto dokumento savo parašus padėjo. Lietuviai tautai prieš tai reikėjo daug vargų iškęsti, ilgą ir sunkų kelių nuokeliauti, kol tai buvo galima padaryti. Net ir ši akta pasirašius, jo nebuvo galima net reikiama forma paskelbti, nes Lietuviai tada valdė vokiškieji okupantai, kuriems Lietuvos nepriklausomybės reikalas nepatiko. Taigi "Lietuvos Aido" numeris, kuriame mūsų nepriklausomybės deklaracija buvo paskelbta, vokiečių valdžios buvo konfiskuotas ir ne daug kas Lietuvoje tada žinojo, kokie dalykai įvyko.

1918 m. Vasario 16 akte įsakmiai sakoma: "Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdama pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 Vilniuje statybai surinko 23,700 d. 1917 metais, skelbia atstatanti nepriklausomą demokratinius pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniumi".

Akte įrašytas žodis "atstatanti" aiškiai pabrėžia senąjį mūsų valstybingumą, kuris siekia daugiau kaip 700 metų. Taigi Lietuva nebuvo nauja valstybė, kaip dabar, sakysime, Afrikoje atsirado pusšimtis valstybių — valstybių be valstybinių tradicijų. O tai yra didelis skirtumas.

Mūsų senąjį valstybingumą, be ko kita, šiais metais gražiai simbolizuoja ir minima Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Algirdo 600 metų mirties sukaktis. Šis senosios Lietuvos valdovas, 1345 — 1377 m. drauge su savo broliu Kęstučiu valdęs Lietuvą, buvo vienas didžiausių istorinės Lietuvos kūrėjų, savo karais ir diplomatinėmis būdų nuveikęs labai toli į pietus ir į rytus. Algirdo politika rytuose buvo vykdoma šūkiu: "Visa Rusija tautai priklauso". Tiesa, kovos priemonių — dabar okupacijai nepavyko užimti Maskvos, tačiau Kremliui pilį jis su savo kariais ne kartą buvo pasiekęs ir savo ietį į jos įėjimą buvo įrengęs.

Algirdas mirė 1377 m. gegužės mėnesio pabaigoje ir buvo labai iškilmingai pagaminto metų šventės lietuvių tikybos papročius nepalaidotas prie Maišiagalos pilies, netoli Vilniaus.

Lietuvos istorija skaitytojams iš esmės žinoma. Ji dažniau buvo skausinga, kaip linksma. Iš 120 metų Lietuva buvo carinės Rusijos pavergta ir būty slavų jūroje, gal būt, tautiškai praužusti, jeigu nebūtų atsiradę kaip lenkai šoviniškai istorikai rašė, "trys lietuviai muzikai", kurie suklebė lietuvių tautinį judėjimą atsikvėrė lietuvių nuo lenkų ir rusų, pagaliau pamažu privėdė prie Vasario 16 akto.

Tie "muzikai — šoviniškai" buvo vysk. Motiejus Valančius, dr. Vincas Kudirkas ir dr. Jonas Basanavičius. Prie pastarojo renka kiek sustoti, nes šiandien minime jo mirties 50 metų sukaktį.

Šis žmogus, kitą padedamas į žiebes "Aušrą" — pirmąjį tautišką sąmoningą laikraštį ir vienas iš galėmės kėles lietuvių tautinį atgimimą, laisva valia pasiliko gyventi Vilniuje, kai Lietuvos kariuomenė buvo prilingi. Taip nėra. Sovietija, versta iš jo pasitraukti, toliau kovodamas už Lietuvos sostišes laisvę. 1918 m. vasario 16 dieną pirmasis pasirašė Lietu-

vos nepriklausomybės paskelbimo aktą, mirė Vilniuje 1927 metais, tą pačią simbolišką vasario 16 dieną.

Kai kalbame apie Joną Basanavičių, šis dvasios galiūnas mums iškyla prieš akis kaip gražus pavyzdys, kiek daug gali padaryti savo tėvynei emigrantas. 1879-1905 m., taigi visą ketvirtą šimtmečio Basanavičius gyveno Bulgarijoje. Čia labai sąžiningai ir intensyviai dirbdamas profesionali gydytojo darbą, tarnaudamas bulgarams, laisvalaikį labai daug dirbo Lietuvos labui, jos da valdė vokiškieji okupantai, kuriems Lietuvos nepriklausomybės reikalas nepatiko. Taigi "Lietuvos Aido" numeris, kuriame mūsų nepriklausomybės deklaracija buvo paskelbta, vokiečių valdžios buvo konfiskuotas ir ne daug kas Lietuvoje tada žinojo, kokie dalykai įvyko.

Vasario 16 akto ir gausiomis tautos narių kraujo, darbo aukomis atkurta Lietuva išgyveno 22 metus. Tai labai trumpas laikas, turint galvoje mūsų seną valstybinio gyvenimo tradiciją. Tačiau šie metai buvo be galo reikšmingi, nes sujungė, suvienavo mūsų žmones tautine prasme. Tada sukrutais tautinis be ko kita, šiais metais gražiai simbolizuoja ir minima Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Algirdo 600 metų mirties sukaktis. Šis senosios Lietuvos valdovas, 1345 — 1377 m. drauge su savo broliu Kęstučiu valdęs Lietuvą, buvo vienas didžiausių istorinės Lietuvos kūrėjų, savo karais ir diplomatinėmis būdų nuveikęs labai toli į pietus ir į rytus. Algirdo politika rytuose buvo vykdoma šūkiu: "Visa Rusija tautai priklauso". Tiesa, kovos priemonių — dabar okupacijai nepavyko užimti Maskvos, tačiau Kremliui pilį jis su savo kariais ne kartą buvo pasiekęs ir savo ietį į jos įėjimą buvo įrengęs.

Vienas iš pagrindinio periodinių leidinių kaip tik "Aušra" pavadintas. Turime prieš akis mėnesio pabaigoje ir buvo labai iškilmingai pagaminto metų šventės lietuvių tikybos papročius nepalaidotas prie Maišiagalos pilies, netoli Vilniaus.

Lietuvos istorija skaitytojams iš esmės žinoma. Ji dažniau buvo skausinga, kaip linksma. Iš 120 metų Lietuva buvo carinės Rusijos pavergta ir būty slavų jūroje, gal būt, tautiškai praužusti, jeigu nebūtų atsiradę kaip lenkai šoviniškai istorikai rašė, "trys lietuviai muzikai", kurie suklebė lietuvių tautinį judėjimą atsikvėrė lietuvių nuo lenkų ir rusų, pagaliau pamažu privėdė prie Vasario 16 akto.

Tie "muzikai — šoviniškai" buvo vysk. Motiejus Valančius, dr. Vincas Kudirkas ir dr. Jonas Basanavičius. Prie pastarojo renka kiek sustoti, nes šiandien minime jo mirties 50 metų sukaktį.

Šis žmogus, kitą padedamas į žiebes "Aušrą" — pirmąjį tautišką sąmoningą laikraštį ir vienas iš galėmės kėles lietuvių tautinį atgimimą, laisva valia pasiliko gyventi Vilniuje, kai Lietuvos kariuomenė buvo prilingi. Taip nėra. Sovietija, versta iš jo pasitraukti, toliau kovodamas už Lietuvos sostišes laisvę. 1918 m. vasario 16 dieną pirmasis pasirašė Lietu-

ŠVENTINIAI APMĄSTYMAI

Ką mes nuveikėme ir privalome atlikti ateityje

GEDIMINAS GALVA

Lietuvos nepriklausomybės suka kaktis turėtų būti gilaus svarstymo metas: kodėl mes svetur atsiradome, kokią paskirtį turime ir kaip savo uždavinį atliekame. Šie apmąstymai neturi būti nustelbti papročio šventę paminėti ir vėl slinkti laikui stumiant.

Mes patekome svetur, nes rusų imperialistinė jėga išstūmė iš mūsų tėvynės, o lietuvių tautą pajungė tarnauti jos tikslams. Lietuviai tauta, kaip ir kitos pavergtos tautos, prarado savo valstybingumą, tautinį ir pasaulėžiūrinį savaimingumą. Ji yra įsprausta į tarybinę santvarką, tarnaujanti okupantui labui, vienos pasaulėžiūros užgošta, rusinama ir persekiojama jos savaimingumas.

Išėjimas padėtis nelemta. Gyvenimas primetė apstypę klausimų, o mes daugelį palikome neatsakytų. Dažnai plaukėme, laikostumi, mažiausio pasipriešinimo linkme. Išėjimą ir lietuvių tautą nemažai nuveikė per pakutinį trisdešimtmetį, bet mūsų veikla būtų daug našesnė, turtingesnė, jei nuosekliai tikslu būtume siekę ir darbe pečius suglaudinę.

Išlikimas ir laisvinimas

Žinomas kultūrininkas kartą manęs klausė: kas svarbiau — tautinis išlikimas ar politinė veikla — talka lietuvių tautai laisvinti?

Abu uždaviniai yra svarbūs, bet tautinis išlikimas yra lemiantis. Jei išėjimą sunyks, ji nebegalės.

Vasario 16 minėjimo metu Chicagoje reikšmingą žodį tarė ir lietuvių nuširdžiai sveikimo Cook apskrityje vykdomojo komiteto pirmininkas George W. Dunne. Nuotr. V. Noreikos

lės jokio uždavinio atlikti. Gyvastinga lietuvių tauta, ne išėjimą, bus svarbiausias savo likimo sprendėjas. Ji nepaprastai sunkiomis sąlygomis žygiui ryžosi prieš 59 metus, ji savo žodį tars, kai susiklostys palankios sąlygos.

Išėjimą anuo metu tebuvo gera taktinė ir ateityje, jei ji išliks, galės panašų uždavinį atlikti. Pati lietuvių tauta geriau žino už išėjimą, koks rūbus jai tinka ir kuris kelias parankesnis.

Išėjimo rūpesčiai

Lietuvių išėjimų skaičius yra mažas ir vis dar genimas. Tikslaus išėjimų skaičiaus bent JAV nežinome ir vargu mumis pavyks kada nors jį turėti. Mes daugiau dėmesio kreipiame į bruzdėninkus — veikliusius, kurie vienu ar kitu būdu, lietuvišką veiklą stiprina.

Ir čia mes turime atviromis akimis žiūrėti į tikrovę. Tik dalis lietuviško jaunimo tesimoko lietuviško mokyklose, o moksleivių skaičius mažėja pamečiui. Kurį dalis tesės lietuviškai kalbėti ir magstyti, sunku šiuo metu numatyti. Aišku, kad svetimieji puodai suvirins jų dalį.

Ką jau kalbėti apie čiagimius, jei jau dalis jaunųjų, gimusių Lietuvoje ir turėjusių progą pilnas lietuviškas mokyklas baigti, atsuko nugarą lietuvių. Tiesa, kai kurie to amžiaus, kurį galima vadinti viduriniojo, atskleidė gražius kūrybinius žiedus. Bet jų nedaug, o mažai.

Tretysis išėjimo priešas mirtis. Ji skina išėjimo mases ir da gelį tu, kuriems pakaitalo jai nebesurasime. Pamažu dingsta ir sąmoningoji lietuviškoji masė rėmusi savąją kūrybą. Jai pavargus, vis mažiau bereikia knygų, jų autorių ir leidyklių.

Reikia paminėti ir ketvirtąjį priešą — mūsų atsitiktinį veiklą, lyg mes neturėtume pastovio uždavinio ir pareigų. Mes esame daug nuveikę kiekybės požiūriu, bet negalime tvirtinti kad esame padarę tai, ką turėjo me atlikti.

Negalima nutylėti ir paskutinio mūsų negalavimo, būtent išsiskaidymo, nesutarimo ir nenekimo bendram reikalui. Juk gėda, kai toje pat salėje ta pati mėnės rūšiama du Lietuvos nepriklausomybės minėjimai, mūsų gretoms vis retėjant, o turint tik vieną lietuvių tautą ir vieną Lietuvą.

Politinės veiklos išsiskaidymas

Negera, kai mes, kaip ir kiekviena išėjimą, mėgstame politikuoti, dar blogiau — vienas kitą niekinti, o politikos esmės nepagauti. Politika turi gilią gelmę ir plačius horizontus, o jį jau nebeaprepiame. Mano išmone, politikavimas, t.y. plepėjimas apie politiką, mus pastūmė į išsiskaidymą.

Visi pripažįstame tuos pačius tikslus, bet nesutariame ir skaidomės dėl priemonių nesutardami. Taip mūsųose atsirado lygia-gretisckumas, kai skirtingos politinės organizacijos siekia tos pat veiklos, bet jos nebeišgali gerai atlikti. Toks išsiskaidymas tik kenkia politinei veiklai, talkai lietuvių tautą laisvinti.

Daugelis politinių veiksmų metasi į atstovavimą, nors jis yra antraeilis, turi būti sklandus, vienoviskas.

Dar didesnis išsiskaidymas patyčio politinėje veikloje. Viena

Lietuvos gen. kons. J. Dauzvardienė kalba Vasario 16-sios minėjime Chicagoje. Nuotr. V. Noreikos

ne svarbiausiam politinės veiklos bare — informacijai, jaukiama pagailėtina spraga. Ji nebus palinta, kol neturėsime gero informacijos centro, kuriame būtų ne tik teikiama, tvarkoma medžiaga, bet ir studijuojami atskiri klausimai. Maža ir to, nes bent kas penkeri metai reikia išieisti metraščių apie Lietuvą svarbiausiomis svetimomis kalbomis.

Be išsamaus Lietuvos padėties pažinimo negali būti net kalbos apie rimtą politinę veiklą. Mes kaip tik ir pasigendame to išsamaus lietuvių tautos padėties apžinymo. Tuo atveju galima šneketi apie atskirus reikalus, iš kuriuos įvykius verčiančius mus

ne tokios gražios, bet daug lengvesnės. O kiek jų su laužėme... Lankas pertūkęs nusmuko, šulai išlankstė ir po statinėtes.

Prie eketės dirbame pasikeisdamos. Kai ateina mano eilė, gana dažnai Marytė, atėmus kibirą, pavaduoja. Man ji ypatingai gera. O bendrai, ji miela ir švelnė, patarnaujanti kiekvienai.

Šį kartą, traukdamas man iš rankų kibirą, paslydo ir, praradus pusiausvyrą, šlūmstėdavo tiesiai eketės. Bušlatas lyg balionas išsiskleidė virš vandens. Nespėjusi pasinerti, čia pat stovėjusi brigadininkė greit sučiūpus už apikaklės, ištraukė visą varvanciją, perbalusią iš siaubo. Jos rūbai tuoj suledėjo, ir Marytė dabar lyg ta statinė atrodė stiklinė. Kuo greičiau reikėtų ją nugabenti į baraką, bet nepaskubinsi, viskas čia eina savo laiku, kaip saulė danguje. Ir mus taip: atvešime 10 statinių vandens ir kalną, konvojai patikrins ar visos, tada skubėkite, važiuokite, o su plėnom statinėm nepaskubėsi, tik koja už kojos pamažu slenkame pirmyn.

Pavasaris atėjo staiga. Kovo mėnuo Sibire tai dar ne pavasaris. Apyptėte įdienoja, ledas vandeniui pažlūgęs, šlampa valokai, vakare kojų nejauti.

Aš turėjau iš Lietuvos atsivežusi kaliošus. Apšlaviau jais, nešlaps padai. Tuo už vartų sėdau roges vairuoti. Rūta užlipo pasivežtyti. Į pakalnę, visą apledėjusią, roges smagiai lėkė. Prasykaję sėdėdama, kėjomis atsispirsdamos tai į vieną pusę, tai į kitą, stengiausi vairuoti nuvažinėtu keliu, bet roges manęs neklausė, pasinėšė į kairę, stačiai į telefono stulpą. Jau čia velnias juoksis! Kiek galėdama spyrtausi pri-laikydama dešinę kryptį, bet vandeniui pažlūgusiu keliu slydo kaliošai. Visos blusos apmirė, matau — nesulaikoma! Ieikiu tiesiai į telefono stulpą. Trinkelėjo kaip reikiant! Statinė išlankstė, Rūta drybsa šalia

RUSIJ KARINĖ TVIRTOVĖ KAUNE

Ją turėjo statyti pakaunės gyventojai

JONAS BERNOTAS

Kai vartojame žodį tvirtovės, tai turime galvoje apsaugą kurio nors miesto ar šalies, užpuolus priešui.

Prieš I Pasaulinį karą, kaip žinome, nuo paskutinio Lietuvos — Lenkijos padalinimo (1795 — 1914) Lietuvą valdė rusai. Jie įruošė ir miestų tvirtoves. Taip, Kauno tvirtovės yra rusų kūriny. Prie šių tvirtovių XIX amžiuje dirbo daug lietuvių. Darbas sunkus, nes buvęs labai primityvus: dirbama buvo su kastuvais, lomais, karučiais, o medžiaga būdavo atvežama ar privežama vežimais, pakinkytais arkiais ir pan.

Taigi, apie Kauną buvo padarytos didžiulės tvirtovės, pritaikytos tų laikų apsigynimui. Pirmiausia aplink Kauną buvo iškastas didžiulis griovys, kuriame stūksojo sustatytos ir sujungtos tarp savęs trys eilės metalinių virbų, smailai nudailintų tvora. Ka ro metu ta tvora griovyje būtų užliejama iš Nemuno vandeni, paslepiama, plentas taip pat turėjęs būti iškastas, padarytas griovys ir užlietas vandeni. Jei priešas važiuotas ar raitas per tą griovį būtų kėlis, būtų ant jų smailių virbų pasikabinę ir žuvę. Taip galvojo rusai.

Be to griovio ir jame plieninės tvoros, aplinkui Kauną buvo padaryta vienuolika bunkeriu, kuriuos vadino fortai. Tie fortai buvo padaryti iš betono — cemento ir žvyriaus mišinio. Šiuose bunkeriuose — blindauose buvo laikoma amunicija ir maistas. Kelių patrankų vamzdžiai buvo iškišti per fortų stogus, ir soga apdėti velėnomis ir apželdinti žole, kad priešas nepastebėtų.

Tų fortų rusai iki 1914 metų karo aplink Kauną dar nebuvo baigę. Ir, karui prasidėjus, XI fortas dar buvo tik baigiamas. Pradėjus 1914 m. pasauliniam karui, buvo suvaryti iš apylinkių 18 km. (varstų) radijus vyrai ir tie fortų dirbė. O vyrų be darbo buvo, nes mokyklos iš pradžių neveikė arba kitos išemigravusios buvo į Rusiją, kaip, pav. Veiverių mokytojų seminarija. Tad likusieji studentai neišbėgę dirbo prie fortų. Dirbo ne

sukrusti, bet ne apie rimtą politinę veiklą. Čia nenoriu liesti mūsų veiksnų politinės organizacijos dirbtinumo, kuris pakenčiamas tik dėl to, kad jis kai kam patogus. Ir šiam reikalui jau šiandieną reikia rimto svarstymo ir atitinkamų išvadų. Jei ju savo metu nepadarysime, jas padarys laikas iš mūsų besibaigdamas.

tik prie XI forto, bet ir prie III-jo. Dar ir čia kažkas buvo taisoma, papildoma.

Deja, kai 1915 m. vokiečiai nuo Karaliaučiaus pajudėjo ir apie Užgavėnės pradėjo rusus stumti atgal, tai ėjo ne per suvalkų kraštą, bet dešine puse Nemuno, per Jurbarką, Veliuoną, Raseinius, apėjo Kauną ir žmones, kurie bėgo važiuoti, persikėlę per Nemuną ties Prienais, Darsūniskėmis, pavijo ties Sirviniais, Kruoniu ir gražino atgal. Taip pasibaigė Kauno fortų ir tvirtovių "reikšmė", nieko gėra rusams nedavusi.

Nepriklausomos Lietuvos laikais Lietuvos valdžia (Krašto apsaugos ministerija), tuose fortuose laikė karo pabūklus, o geležinė tvora iš griovio buvo išimta ir sunaudota ūkio reikalam.

Prieš I-ji pas. karą dar nebuvo vartojami lėktuvai, o buvo pradėję vartoti tik balionus, kurie padėjo kiek puolėjui ir darė žalios puolančiam, užmušdami žmonijai ir sugedindami trobesius. Tiesa, ir patys rusai besitraukdami kaimus degino "iš rankos", nenorėdami nieko palikti vokiečiams. Taip, pav., nuo Gudelių, Ažuolių Būdos miškų, iki Nemuno, Prienų Pakuonio, Darsūniskų, viskas buvo išdegtina. Todėl šios srities žmonės buvo labai suvarginti, nes turėjo atstatyti trobas. Gerai, kad vokiečiai, šeiminkaudami ne savo žemėje, "lengva ranka" pardavinėjo Lietuvos miško medžius, tad žmonėms palengvino atstatymą.

FO 400 METŲ PASTEBETAS LAIVAS

Skotijos pakrantėse dirbdami nariai pastebėjo jūros dugne viduramžių ispanų laivo likučius. Jie guli 25 m. gylyje po storu dumblo sluoksniu. Laivas nuskeno prie Anglijos krantų 1588 m. dėl sprogimo parako sandėlyje. Pirmoji žinia apie tai anuomet sukėlė daug kalbų ir Anglijoje ir kitur kalbama apie didžiulį lobį, kurį, kaip manoma, gabenო tas laivas.

MIRTIS DEL MAISO

Homewoodo gyventojas R. Herrnhobler, 46 m. gaus 180,000 dol. geruoju, užbaigus bylą prieš Riverage Psichiatri-nę ligoninę Melrose Parke ir prieš jos gydytoją dr. S. Kocien-iowski, kurie buvo apkaltinti apsiileidimu, kad ligonei Herrnhoblerio žmonai buvo paliktas planišnis maišas, kuriuo ji mūsiždė.

SIBIRAS — TREMTINIŲ KAPINYNAS

Sibiro tremtinės atsiminimai

— Išikišk tu tą savo Elę žinai kur... O kai aš tau vošiu, tai neatsikelsi — pagrūmojo persiutus Elena. — Liaukitės, lyg blatnikės, dėl nieko bartis. Gėda!

Taip dėl menko nieko dažnai barasi moterys. O korėjietės, lyg katės susikibusios, kandžiojasi, rauja plaukus, smaigias... Toji kasdieninė įtaiga, kad nesi žmogus, o tik darbu gyvas įrankis, rimtai paveikia psichiką. Mažiau atspariuos blogiui, be dvasinių resursų, moraliai smunka. Atsiranda tamsūs elementai — blatnosios. Jos nežino jokių elementarių humaniško elgesio normų. Ir mūsų Elena greit pritapų prie jų, deja, brigadoje nėra panašių.

Jau trečias mėnuo, kai mes su savo "bačkutėmis" treniruojamės. Apsipratome, išmokome su rogemis nuo kalno nusileisti jas vairuojant. Tai kas, jeigu ir apsiuvoži... Statinaitės ne kur dings, į pakalnę nurieda... Apsilamdome šonus, juokiamės: "ligi žensysies — išgis"... O statinaitės — gražios! Žiba saulėje visomis vaivorykštės spalvomis. Gražios, tai gražios tik labai sunkios: prišalo, apšalo iš visų pusių grynų ledų. Nepavilkame. Ką daryti? Su lazda per šonus bačkutėi: bumt-tarkšt, bumt-tarkšt, tarkšt... Ieikia stiklai į visas puses. Išbarštinam viduje priklusius gurgulus,

ARCHITEKTAS IŠRADO NAUJAS GAIDAS

Šveicarijoje gyvenantis nederlandų architektas Albertas Brennikas, yra išradęs naują gaidų raštą, parentą chromatinę notaciją. Šiam išradimui jis paventė 15 metų. Klausimas, ar jis ras muzikų pritaikymą, — (t).

Trečiadienį, vasario 9 d., vi-
dudienį, saulei spindint šviesioje
padangėje ir tirpstant iš praė-
jusio šalčio likusioms sniego
pusnims, 114 automobilių proce-
sija į amžino poilsio vietą šv.
Kazimiero lietuvių kapinėse pa-
lydėjo didįjį labdarį kun. dr.
Feliksą Gurecką.

Vasario 4 d. vidudienį, siau-
čiant sniego pūgai Chicago
gatvėse, kun. dr. F. Gurecką
palydėjo ir automobilių, kuriuo
jis buvo nuvežtas į Lietuvos
Dukterų namus Marquette Par-
ke. Tą vakarą ten turėjo įvyk-
ti Lietuvos Dukterų dr.-jos val-
dybos posėdis. Bet jų kapelio-
nas ir draugijos namus išskubė-
jo kelioms valandoms anks-
čiau, kad galėtų patalpinkan-
ti raštinę. Nors paralyžiūsus
pusiui sukaustytas, kaip ir vi-
sada, kun. dr. F. Gureckas tą
dieną buvo gerai nusiteikęs, ap-
gaillėjo, kad dėl posėdžio vakare
negalės dalyvauti knygos su-
tiktuvėse ir kad jam ten atsto-
vaus jo rūpestingoji sesutė dr.
O. Bakaitienė.

Tos dienos vakare, kada Jau-
nimo centras buvo apypilnis lie-
tuvių, susirinkusių į parodos
atidarymą, knygos sutiktuvės ir
įvairios repetitijos, staiga tren-
kė netaikta žinia, kad kun. dr.
Gurecką posėdžio metu ištiko
širdies smūgis. Po pusvalandžio
ir paskutinė žinia: jis mirė šv.
Kryžiaus ligoninėje nuvežtas.
Skaudžiai atsiduso gausūs lie-
tuvių Jaunimo centre, žinia
greitai apklėkė Chicago lietuvių
namus, taip pat ir tolimesnes
vietoves. Tą vakarą, naktį ir
kitos dienos rytą ašaras šluostė
apie 800 Lietuvos dukterų
dr.-jos narių, šimtai lietuvių, ku-
rie artimiausio pažino tą mielą
kunigą ir didįjį labdarį.

Jau iš pirmųjų nuotaikų bu-
vo matyti, kad šermentys bus
gausios ir laidotuvės didelės.
Todėl sesuo greit padarė spren-
dimą, kad reikia šauktis patar-
navimo to laidotuvių direkto-
riaus, kuris turi didžiausią ko-
plyčią. Kun. dr. F. Gurecko pa-
laikai buvo pašarvoti pirmadienį
po pietų Petkaus laidotuvių ko-
plyčioje Marquette Parke. Jį
lankė labai daug žmonių, ku-
nigai kalbėjo rožinį, Lietuvos
dukterų dr.-jos atstovės skaitė
ištraukas iš religinių raštų.
Antradienio vakare prieš atsi-
sveikinimą koplyčioje buvo to-
kia spūstis, kad tiesiog nebu-
vo kur nosies iškisti. Parąšų
skaicius lankytojų knygoje pri-
artėjo prie tūkstančio. Su Lie-
tuvos dukterų dr.-jos įsteigėjų ir
kapelionu atsisveikinimą, kurį
ir organizavo Lietuvos dukte-
rys, pravedė buv. tos draugijos
v-bos pirmininkė, buv. Lietuvos
operos solistė S. Adomaitienė.
Atsisveikinimo žodžius tarė da-
bartinė Lietuvos dukterų dr.-jos
pirm. D. Valentaitė, buv. Lie-
tuvos dukterų dr.-jos pirm. E.
Klišenė, kun. V. Martinkus se-
minarijos kurso draugų vardu,
kun. A. Trakis Balfio vardu, kun.
K. Kuzminskas Religinės šalpės
rėmėjų vardu ir I. Stončienė LB
Gage Parko ir Lemonto apylin-
kių vardu. Kaimynai iš Lie-
tuvos muz. B. Pakštui su dukra
Emilija pagrojus jausmingus
kūrinis liaudies instrumentais,
kun. dr. F. Gurecko palaikai
nulydėti į šv. M. Marijos Gi-
mimo parap. bažnyčią, kur mal-
das atkalbėjo parapijos klebo-
nas kun. A. Zakarauskas.

Trečiadienį 10 val. ryto pris-
rinkus pilnai bažnyčiai žmo-
nių, koncelebruotas Mišias at-
laikė vysk. V. Brizgys su še-
šiais kunigais. Presbiterijoje
meldėsi dar būrys kunigų, o
velionio artimųjų tarpe sesuo dr.

O. Bakaitienė, brolis Leonas
Gureckas, atvykęs iš Montrea-
lio, pusbrolis Algis Gureckas su
motina, atvykę iš Washington,
D. C., ir daug kitų. Pamokslą
sakiusiam vysk. V. Brizgiui te-
ma buvo labai plati, nes jis ka-
bėjo apie didįjį labdarį, apie
tą asmenį, kuris buvo ne tik
uolus kunigas, bet įkūrė ir iš-
ugdė didžiulę organizaciją, dir-
bančią vietinei lietuvių šalpai.
Mišių metu solo giedojo Lietu-
vos dukterų dr.-jos valdybos
narė sol. P. Bičkienė, vargonais
palydint muz. A. Kalvaitis, ve-
lionio bičiuliui iš senesnių laikų.

Po Mišių nuo altoriaus iki
laidotuvių automobilio gatvėje
išsitiesė Lietuvos dukterų drau-
gijos narių špaleriai, jų rankose
pražydo raudonos rožės ir pro
tuos išpušingus špalerius, pro
didelę žmonių minią praslinko
artimųjų draugų nešamas kun.
dr. F. Gurecko karstas, dauge-
lio skruostais ašaroms riedant.
Chicago miesto ir šerifo polici-
jos automobiliai lydinč, į šv.
Kazimiero liet. kapines išsitiesė
114 automobilių procesija.

Kapinėse karstas prie duobės
vėl buvo atneštas pro Lietuvos
dukterų draugijos špalerius,
paskutines apeigas čia atliko
velionio vienas artimųjų bičiulių
kun. dr. M. Kirkilas, kun. V.
Martinkui vadovaujant visi su-
giedojo Marija, Marija ir Lietu-
vos himną. Prieš karstą nu-
leidžiant brolis Leonas ant jo
užbėrė Lietuvos žemės, atvež-
tos iš tėviškos kapinių, gal visa
šimtinė Lietuvos dukterų drau-
gijos narių kartu su velionio
giminėmis sudėjo rožes ant
karsto ir taip raudonomis ro-
žėmis pražydes didžiojo labdar-
io karstas buvo nuleistas į
šv. Kazimiero kapinių žemę ku-
nigams skirtame sklype. Jo
kapą ženklins ne prabangus pa-
minklas, bet kukli lenta su rūtų
šakele, lygiai tokia pat, kokia
ženklina neturtingųjų lietuvių
kapus, palaidotus Lietuvos duk-
terų draugijos rūpesčiu ir lėšo-
mis. Savo gyvenimą paskyręs
neturtingiesiems ir nuskriaus-
tiesiems, didysis labdarys dar
gyvas būdamas išreiškė pagei-
davimą, kad ir jo amžinojo po-
ilsio vieta būtų taip pat atžy-
mėta, kaip ir brolių neturin-
čiųjų lietuvių.

A. + A. Kun. dr. FELIKSUI GURECKUI

pradėjus amžinąjį gyvenimą, gedulo atsiskyrimą
pergyvenančią seserį ONĄ BAKAITIENĘ, brolius
ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.

Antanas Balčytis
Valgalė Kavaliūnaitė
Stasė ir Jonas Kavaliūnai
Julija ir Zigmąs Smilgal

PLOKŠTELĖSLIETUVIŠKOS

Lietuvos Kariuomenę ir kitus lietuviškus kūrinius, tai
Nr. 25 ir 28. Viso 24 kūriniai, kurios primins Lietuvą,
būtent:

Karo Mokyklos choras: KUR LYGŲ LAUKAI
MARŠ MARŠ KAREIVELIAI
GELEŽINIO VILKO MARŠAS
SUTEMS TAMSI NAKTUŽELĖ

J. Petrauskas ir V. Dineika: VAIDYLOS MALDA
SENAS KANKLININKAS

Karo Muziejuje — Vėliavos nuleidimas I-II dakt

A. Dvarionas: TU TIK TU TAI POKI MYLETI

Stepo Grauzinio ir Antano Dvariono įvairūs įdainavimai,
visus suminėti reikėtų daug vietos. Šių abiejų albumų tik
\$12.50 su persiuntimu.

Užsakymus siųskite šiuo adresu:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems.

Mrs. P. Mišelskienė,
Lietuvos Žydų klubo Chicagoje.
pirmininkė

Mūsų kolonijos

New York, N. Y.

LIETUVĖS PAS ESTES

Vasario 6 d. estų namuose,
New York, estų moterų klubas
minėjo Estijos nepriklausomy-
bės 59-ją sukaktį. Į šį pobūvį
buvo pakviestos pavergtų tautų
moterų organizacijų atstovės su
savo vyrais. Programą vedė
estų klubo pirm. Jūta Kurman.
Sveikinimo kalbas pasakė Es-
tijos konsulas Linkhorst, Ame-
rikos Estų tarybos pirm. I.
Pleer, Batuno atstovas T. Lem-
ba, vienas estų pastorius, uk-
rainiečių moterų veikėja M.
Dushnyk, latvių atstovė M.
Ozolins, PMT garbės pirm. M.
Jurma, E. Druva. Visų pasa-
kytos kalbos buvo skatinančios
laisvinimo darbams, ragino ie-
škoti naujų, efektingų būdų in-
formuoti laisvąjį pasaulį apie
Sovietų agresiją, apie žmogaus
teisių paniekimą.

Be sveikinimų buvo gera me-
ninė dalis. Klausmės estų
liaudies melodijų, kurias skan-

bino jama estė ant senoviško
instrumento kannel. Ukrainie-
čių liaudies dainų padainavo 10
jaunuolių, pritariant trim gita-
rom. Latvių liaudies dainų me-
lodijas atliko dvi jaunos latvai-
tės fleita ir pianinu. Estų ak-
torius J. Kuuse skaitė estų poe-
ziją.

Lietuvių Moterų klubų federa-
cijos vardu sveikinimo žodį ta-
rė valdybos narė Margarita Sa-
matienė. Anglų kalba ji krei-
pėsi į auditoriją, pabrėždama,
kad "Jūsų tautiniai ir politiniai
interesai vienodai svarbūs, to-
dėl privalome vienos kitom tal-
kinti, kooperuoti. Irena Veblai-
tienė giliu įsijautimu skaitė 3
eilėraščius: K. Bradūno "Exiled
Poets", "Barbarians Fear" ir
F. M. Ford "Footsloggers".

Eilėraščių temos labai tiko va-
karo programai ir nuotakai.
Pabaltijo Moterų tarybos pirm.
Regina Zymantaitė savo nuotai-
kingą žodį baigė Elagu Eest!
Visos trys lietuvaitės pasigėrėti-
nai reprezentavo lietuves mote-
ris. Prie gero efekto prisidėjo
ir jų puošnūs tautiniai rūbai.

Lietuvių Moterų klubų fede-
racijos padėka priklauso Ire-
nai Veblaitienei, Margaritai Sa-
matienei ir Reginei Zymantaitėi
už dailių skaitymą ir gerai or-
ganizuotas sveikinimo kalbas.

Be minėtų lietuvių, pobū-
vyje dar dalyvavo: V. Čecetienė
— LMKF vicepirm., E. Dona-
hue — lietuvių moterų klubo
atstovė, J. Veblaitis, L. Tamo-
šaitis, I. Banaitienė — LMKF
pirmininkė. I. Banaitienė

Septynerių Metų Mirties
Sukaktis

A. A.
KUN. VINCENTAS J.
KAMARAUSKAS

Jau suėjo septyneri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš
mūsų tarpo mylimą broį, kurio netekome 1970 m. vasario 17 d.

Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.
Už jo vėlę šv. Mišios bus atnaujuojamos vasario 17 d., ketvir-
tadienį, 7 val. rytą šv. Kryžiaus bažnyčioje ir visose parapijose, ku-
riose jis buvo tarnavęs Michigan valstijoje.

Maloniai kviečiame visus — giminės, draugus ir pažįstamus da-
lyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. kun.
Vincento vėlę.

Nuliūdę: Seserys Patricia ir
Seselė M. Patrice, kazimierietė

PADĖKA

Brangiam vyrui, tėvui, seneliui

A. + A. Augustinui Nagiui

1977 m. vasario mėn. 2 d. mirus, susilaukėme daugelio mūsų
artimųjų pagalbos ir paguodos. Tokią valandą, ištisčia ranka ne-
pamirštama.

Dėkojame Tėv. J. Vaišniui, S.J., už maldas koplyčioje ir
kapinėse; prel. D. A. Mozeriui, aplankiusiam velionį šv. Kry-
žiaus ligoninėje bei laidojimo koplyčioje ir pasimeldusiam už jį.
Kun. S. Adominui, šv. Seimos Namų kapelionui, atlaikiusiam
šv. Mišias ir visoms kazimierietėms seselėms už maldas koply-
čioje; seniems pažįstamiems — bendradarbiams Lietuvos gele-
žinkelioose p. p. Simanskams ir p. p. Laukaičiams, karsto ne-
šėjams ir visiems aukojusiems šv. Mišioms, atsiuntusiems ge-
les bei aukas, visiems atsilankiusiems laidojimo koplyčioje, pa-
lydėjusiems į kapines.

Taip pat p. Petruui Petručiui, "Margučio" vedėjui, už pami-
nėjamą radijo programoje.

Liūdinti žmona ANTANINA NAGIENE
ir šeima

Brangiam broliui

A. + A. Kun. dr. FELIKSUI GURECKUI mirus,
seserį dr. ONĄ BAKAITIENĘ, brolius ir artimuo-
sius nuosirdžiai užjaučiame ir draugę liūdime.

Beverly Shores Lietuvos Dukterų
Seniūnija

Mylimai Motinai mirus Lietuvoje,

inž. MEČIUI RUMBAIČIUI,

jo žmonai JANINAI, sūnui ARVYDUI su šeima
reiškiame gilią užuojautą

Butkai

A. + A. Kun. FELIKSUI GURECKUI

mirus,

jo seserį dr. ONĄ BAKAITIENĘ ir visus artimuosius
nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Birutė ir Juozas Briedžiai

DRAUGAS, trečiadienis, 1977 m. vasario 16 d.

5

— Mums nereikia tiek pamo-
kų apie seksą, kiek jų reikia
apie šeimą ir moters atsako-
mybę.

Dr. D. Williams

— Su pilnomis plnigų kišenė-
mis esi išmintingas, gražus ir
net geras dainininkas.

Žydų priežodis

A. + A.
ROSE MESSAR
MANTKUTĖ

Gyveno Chicago, Illinois.

Mirė vas. 8 d., 1977, sulaukus 88 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Tauragės apskrityje, Bataikų valsč.

Amerikoje išgyveno 71 m.

Priklausė S. L. A. 208-ai kuopai.

Buvo palaidota vas. 10 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Pasiliko dideliame nuilūdimė 2 dukters: Dolores M. ir
žentas Blake Flint ir Alda M. Ambrose, 3 anūkai — Diane ir
Barbara Flint ir Ward Ambrose, sesuo Antosė ir kiti giminės.

PETKUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TEVAS IR SŪNUS

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St.

Tel. GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-9

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAŽEIK & EVANS

Laidotuvių Direktorai

6845 SO. WESTERN AVENUE

TRYS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MASINOMIS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

4330-34 South California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — Yards 7-1741-2

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. Yards 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-4672

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. Yards 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. Yards 7-1138-39

VASAITIS - BUTKUS

1440 SO. 50th Ave., CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1005

Pasinaudokite Draugo "Classified" skyrium.

Gėles visoms progoms
BEVERLY HILLS GELINYCIA
2443 WEST 68th STREET
Telefonai: PR 8-0933 ir PR 8-0934
Taip pat naujoji Barbaros ir
Gene Drishų krautuvė.
THE DAISY STORE
8013 Southwest Hwy., Oak Lawn,
Tel. 400-1318

APILINK MUS

× Mokslo ir Kūrybos simpoziumo, mokslinės programos vadovas prof. dr. R. Šilbajoris iškėlė Chicagoje ir tarėsi su organizacinio komiteto pirm. dr. K. Ambrozaičiu ir inž. J. Rimkevičiumi simpoziumo reikais.

× "Sun-Times" išspausdino Jono Prunskio laišką, kuriame paminima Vasario 16 ir dabartinę priespaudą okupacijoje.

× Marquette Parko namų savininkų susirinkimas įvyks penktadienį, vasario 18 d. 7:30 val. vakare parapijos salėje. Bus paminėta Vasario 16, pagerbti savanoriai-kariai, Žodžių agronomas A. Šantaras.

× K. Brazdžionytės "Lietuvos Aidai" radijo programa sekma-dieniais 9:30 val. ryto, banga AM 120, Chicagos pietų priemiesčiuose gerai girdima, lauk-tina programos prailginimo. Tuo tarpu jos programa penktadieniais priemiesčių nepasiekia. Taip skundžiasi pietinių Chicagos priemiesčių gyventojas.

× Peteris Vilips, buvęs latvių skautų vadovas ir aukštasis Latvijos valdžios pareigūnas, nuoširdus lietuvių bičiulis, Lietu-vo nepriklausomybės šventės proga atsiuntė nuoširdžiausius sveikinimus, palinkėdamas visiems lietuviams geriausios sek-mės ir sulaukti nepriklausomybės. Kartu savo laiške paminėta, kad šiais metais latvių skautai švenčia savo gyvenimo 60 metų sukaktį, kuri bus at-žymėta jubiliejinė stovykla ir kt. tais parengimais.

× Dariaus ir Girėno lituanis-tinė mokykla "Lietuvos nepri-klausomybės dieną paminės va-sario 26 d. Jaunimo centre.

× Laimės pamėginti neriekia važiuoti į Las Vegas — čia pat Chicagoje vas. 19 d. šeštadienį. Jaunimo centre Čiurlionio gale-rijoje Korp! Neo-Lithuania ir III. Liet. Gyd. ir Dantų Gyd. Moterų Pagalbinis Vienetas drauge ruošia Las Vegas naktį. Daug staigmenų, puikių dovanų. Veiks baras ir kavinė. Kviečia-me visus atsilankyti ir paban-dyti savo laimę. (pr.).

× Vienos savaitės ekskursija į Lietuvą, balandžio mėnesio 15 d., 1977 m. Rezervacijoms ir in-formacijai kreiptis į Heger Tra-vel Bureau, Inc., 6118 W. Cer-mak Rd., Cicero, Ill. 60650. Tel. 242-3590 ar 863-4774. (sk.).

× Juozas Žvynys patyręs In-come Tax pildytojas, greitai ir tvarkingai užpildys jūsų Fede-ral ir State Income Tax. Kreip-tis visomis dienomis, neišskir-tiant ir sekmadienį, nuo 8 val. ryto iki vėlaus vakaro. 7259 S. Francisco Ave. Telef. PR 6-1349 (sk.).

× J. A. V. LB Vidurio Va-karų Apygardos Valdyba ruošia Vasario 16 dienos minėjimą Jaunimui, vasario 20 d., 3 val. p. p. Jaunimo centre. Chicagos visuomenė raginama prisidėti prie JAV LB pastangų Lietu-vo laisvinimo darbe. Čekius rašyti Lithuanian - American Community of U. S. A., Inc., ir siųsti Apygardos pirm. Kazui Laukaitiui adresu: 17 W. 050 — 91 Street, Hinsdale, Ill. 60521. (pr.).

× PL B-nės organizuojama ekskursija į "Lietuvių studijų savaitę" Anglijoje ir turizmui po Europą išvyksta 1977 m. lie-pos mėn. gale, o grįžta rugpiū-čio viduryje. Kaina iš Chicagos į ten ir atgal 355 dol. Dėl infor-macinės brošiūros prašome skambinti: 238-9787 arba 652-5707. American Travel Service Bureau. (sk.).

× V. Kelmelis, Chicago, Ill., atvykęs į "Draugą" išgijo įvai-rių plokštelių ir liaudies meno medžio dirbinių už 90 dol. V. Kelmelis yra nuolatinis "Drau-go" skaitytojas.

× Emilija Pakalniškienė, Vy-čių skyriaus "Drauge" vedėja, kartu su savo vyru Aleksandru Pakalniškiu išvyko į Floridą tri-jų savaitių atostogų. Vyčių skyriaus spausdinimas tačiau nesustirukdys, nes jam reika-linga medžiaga buvo iš anksto paruošta.

× Lietuvos Katalikų Bažny-čios Kronikos knygos III tomo pristatymas lietuvių visuome-nei ruošiamas vasario 27 d. Jaunimo centre. Pristatymu rūpi-nasi knygos leidėjas — Lietuvių R. Katalikų Religinės šalpos or-ganizacija.

Vasario 16 minėjimo metu Chicagoje įvokaciją skaitė studentai: Al-gis Jonušas, Audronė Penkūnaitė ir Loreta Andrijauskaitė

Nuotr. V. Noreikos

× "Pelkių Žiburėlio" litera-tūrinėje valandėlėje, girdimoje per Margučio radiją tarp 7—8 val. ryto iš WNLB stoties, šį ketvirtadienį bus paminėta Va-sario 16 d. Ištrauką iš Balio suaugusios "Mišinio pa-unksmė" atliko Montrealio Lie-tuvų dramos teatro aktorai.

× Tautinių šokių institui-tui kursai "Da'navoje" šią vasarą įvyks rugpiūčio 21—23 d.

× Šokių mene ieškant tobulo grožio "Grandinėlė" kovo 5 d. Marijos mokyklos auditorijoje išpildys spektaklį, skirtą litua-nistikos seminarui parenti. Bi-lietiai J. Vaznelio prekyboje, 2501 W. 71st St. (pr.).

× Iš Chicagos su mašinomis bus važiuojama į Sunny Hills, Florida, kovo 5, 6, 7 d. Dėl infor-macijų skambinkite Marijui Kiečiai 434-9655. (sk.).

× Lietuvių kelionė į Havajus — (3 salos, 8 dienos) rengiama bal. 15 d. Kaina \$479.00. Re-gistruokitės iš anksto pas Ame-rican Travel Service Bureau. Grupė bus lydimas lietuvių paly-dovo. — Telef. 238-9787 arba 652-5707. (sk.).

IŠ ARTI IR TOLI J. A. VALSTYBESE

— Naujai įsisteigusi JAV LB apylinkė Indianapolis mieste suruošta parodėlė spėjo sėkmin-gai užsirekomenduoti nelietuvių tarpe. Apylinkės nariai yra dau-giausia mišrios Lietuviškos šei-mos, siekiančios išlaikyti gyvas lietuviškas tradicijas ir kaip LB vienetas reikš-īs kultūrinėje ir politinėje veikloje. Valdybą su-daro: Rimas Guzulaitis — pirm., Onutė Hilton — sekr. ir ižd., Jim Murphy — vicepirm. Apy-linkė užmezgė artimus ryšius su JAV LB krašto valdyba ir LB Vidurio Vakarų apygarda. Va-sario 16-jai apylinkės valdyba užsisakė LB anglų kalba paruoš-tas radijo programas, kurias ti-kisi panaudoti transliacijoms per vietos radijo stotis.

— Algimantas Gureckas, JAV LB krašto valdybos ryšininkas Washington, sausio 4 d. Baltuo-siuose rūmuose aplankė JAV prezidento specialų patarėją et-niniais reikalais dr. Myron B. Kuropą, kuriam išreiškė nuošir-džią padėką už jo rodytą dėmesį lietuviškiems klausimams. Dr. Kuropo nuomone, užtruks porą metų, kol jo postas bus vėl at-gaivintas. Kol tai įvyks, yra bū-tina Washingtono įkurti etnikus reprezentuojančią organizaciją.

KANADOJE

— Pasisakymas už laisvę. Va-sario 5 d. Toronto, Common-wealth Ball Room, Holiday Inn, įvyko tarptautinis sąskrydis už laisvės iškovojojamą visoms pa-vertgoms tautoms. Dalyvavo 21 tautų ybės a' stovai. Dalyvių buvo per 500. Jų tarpe matėsi apie 30 lietuvių. Kalbėtojai rekalavo aisérs pavergoms tautoms ir gyvendinimo žmogaus teisių apytauinėje plotmėje. Tokių a' krydžių yra planuojama dau-giau Amerikoje ir Kanadoje.

OKUP. LIETUVOJE

— "Aušros" muziejuje, Šiau-liuoce, buvo suruošta teatro dalininko A. Kristopaičio ak-va-relių paroda, kurios tema — senieji Lietuvos malūnai. Buvo pateikta daugiau kaip 100 įvai-raus tipo šiaurės Lietuvos vė-jinių, vandeninių, garo malūnų piešinių.

— Kražių vidurinėje mokyk-loje veikia etnografinis muzie-jelis, kuriam vadovauja moky-toja E. Zakarienė.

— Kuršių mariose gyvena 50 rūšių žuvis. Per metus čia sugaunama 16,540 centnerių žuvis, iš jų tarpo 1.027 cen-terių ungurių.

VASARIO 16-JI

Vasario 16-jį yra Lietuvos nepriklausomybės šventė. Lie-tuva atgavo savo nepriklausomybę po sunkių karų su rusais, enkais ir vokiečiais. Lietuvos valdžia pasirašė sutartį su Ru-sija, kuri pripažino Lietuvos ne-priklausomybę.

Lietuva laisvai valdėsi nuo 1918 metų vasario 16-tos iki 1940 metų birželio 15-tos die-nos, kai Rusijos komunistai vėl ją užėmė.

Lie uviai Amerikoje švenčia Vasario 16-tąją kiekvienais me-tais. Ta proga jie suruošia mi-nėjimus su pasirodymais, daino-mis ir tautiniais šokiais. Deja, ši šventė negali būti švenčiama dabar Lietuvoje.

Audrius Remeikis, Marquette Parko lit. m-los 6 sk. mokinyas. ("Vyturėlis")

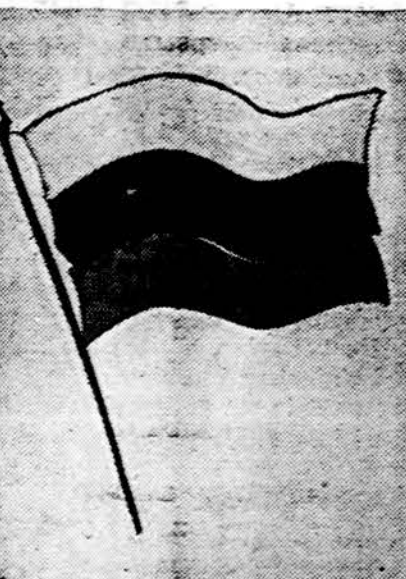
DIDVYRIAI

Didvyriai yra žmogus, kuris išgarsina ir pasiaukoja Lietu-vai. Didvyriai gali būti vyrai arba moterys (didvyrės). Buvo daug didvyrių Lietuvoje. Nors jie jau mirę, bet juos visada visi atsimina.

Darius ir Girėnas buvo did-vyriai, nes jie norėjo išgarsinti Lietuvą, skrisdami senovišku lėk uvu į Lietuvą be sustojimo Marquette Parke yra paminklas jiems pagerbti.

Vytautas Didysis buvo didvy-ris, nes jis buvo Didysis Lie-tuvos kunigaikštis. Jis išplėtė Lie-tuvą nuo Baltijos jūros iki Juodosios jūros. Lietuva buvo didžiausia Europos valstybė.

Elytė Rėkaiytė, K. Donelaičio lit. m-los 6 sk. mokinė.

Piešė Danutė Kuprėnaitė, buv. Mar-quette Parko lit. m-los mokinė

JEIGU NEBŪTŲ BUVĘ VASARIO 16-SIOS AKTO

Prieš 1918-uosius metus Lietu-vai jau norėjo nepriklausomy-bės. Buvo seimų ir konferenci-jų, per kurias jie bandė nutarti, ko jie nori Lietuvai ir kaip jie ką gaus. Kai kurie žmonės bu-vo silpni ir norėjo, kad Lietuva būtų tik pusiau laisva Rusijos dalis. Bet dauguma norėjo ne-priklausomybės.

Zmonės kaip Valančius, Ba-sanavičius ir Kudirką mokė lie-tuvius, išklė jų viltis. Dėl to jie paskelbė nepriklausomybę.

Jeigu lietuviai būtų pasidavę tuo laiku, tai rusams būtų didė-lė laimė, nes tuo laiku jų kraš-tas buvo silpnas nuo karų. Lie-tuviai tada būtų buvę rusų pa-domi. Rusai būtų bandę lietu-vius paversti į rusų, kalba, reli-gija, kultūra, valdžios metodu ir t. t. Jeigu lietuviai būtų bu-vę tokie silpni, kad būtų pasi-davę Rusijai, tai jie, tur būt, nebūtų užtektinai stiprūs išlai-kyti savo lietuvių, krašto dvi-sią.

Mes nebūtume čia, jeigu tų laikų lietuviai būtų buvę tokie.

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Istaigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus Redaguoja J. Placius. Medžiagą siųsti: 7045 So. Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636

Piešė Džiugas Grybauskas, Marquette Parko lit. mokykla

Mes bū ume rusai viskuo, tik ne k lme. Mums nebūtų taip svarbi laisvė, ir mūsų tėvai ne-būtų pabėgę į Ameriką.

Nepriklausomybės paskelbi-mas labai padėjo lietuviams. Daug žmonių, kurie buvo sulen-kėję arba kitaip nuo tautos at-sisiskyrę, pradėjo mylėti Lietuvą. Jie kariavo su rusais, lenkais ir bermontininkais už laisvę. Jie atgavo Kla pėdą ir kitas Lietu-vo dalis, kurios seniau priklausė Lietuvai.

Jie pastatė demokratine val-džią su seimu ir prezidentu. Jie padarė žemės ir pinigų re-formas. Jie pastatė mokyklas, universitetus ir k.tas mokslo įs-taigas. Pramonė išaugo 200%.

Lietuvių ūkių produktai, ypač dešros, kumpiai, sūriai, sviestas ir linai buvo perkami užsieny.

Dailininkai, rašytojai ir mu-zikai kūrė grožį ir prisidėjo prie krašto kultūros.

Bet svarbiausias dalykas yra ne žemė ir valdžia, bet žmonės ir jų viltis išlaikyti tautą. Mes turime tai padaryti. Mes turime atsiminti savo krašto kalbą, praeitį, kultūrą. Bet tauta keičiasi kaip ir žmonės keičiasi. Nors turime atsiminti praeitį, mes turime žiūrėti ir į ateitį.

Elena Mulolytė, Clevelando šv. Kazimiero lit. m-los 8 sk. mokinė. ("Pavasario derlius").

Kaip TROKSTU AŠ PABŪTI LIETUVOJ

Neužtenka tik lie-tuvaite gimus. Neužtenka vien ilgėtis Tavęs, Lietuva, mano tėvų žeme, Kur esi! Tu toli nuo manęs.

Į Tave, vienas Dieve, mes tikim Mylėdami vienas kitą kaip broli.

Su Tavim tik, Dieve, Nenustojom mes savo vilčių.

Svetimieji Tėvynę mūs mindo, Mūsų brolius priespaudoj laiko, Savom masėm, kaip velnio nagais surakinę.

Rauna Dievą iš mūsų brolių širdžių ir alopina...

Laikas bėga ir Lietuva! Kaip mūsų tėvai tave matė, (Kartu ir mūsų meilė mintyse) Laisvės! Savam kraštui bran-giam, Dieve, prašau!

Mūsų akys Tavęs dar nematė, Negyvenom tavėje — nežinom! Tik širdis mums pasako, Kaip skaudu, kaip ilgu, be Tavės!

Danutė Berkaitytė, Hamiltono vyak. M. Valančiaus lit. m-los VIII sk. mokinė. Ka-nada. ("Mokyklos atgarsiai").

RASOS LAISKAS

Lauke lijo. Rasa jau buvo grįžus iš mokyklos. Ji rašė Rū-tai, savo draugei, kuri gyveno Omahoje. Jos katė Murkė mie-gojo ant kėdės šalia jos. Ji rašė tą laišką, nes ji bijojo mamai pasakyti, kad kai ėjo į matema-tikos klasę, jos kita draugė Ona pagriebė jos rankinuką ir davė berniukui per galvą. Ona jam davė per galvą, nes jis ją išpyrė. Rasos akiniai buvo rankinuke. Kai gavo atgal ran-kinuką, akiniai buvo sulaužyti. Tai buvo didelė tragedija. Už poros dienų gavo laišką iš Rū-tos. Rūta rašė, kad geriausia būtų mamai pasakyti. Nes tai buvo nelaimė. Rasa taip ir pa-darė. Pasakė mamai. O ma-ma atsakė, "nesijaudink, vis-tiek būtų rekėję akinius keisti.

Daiva Grigaitytė, Dariaus-Girėno lit. m-los 7 sk. mokinė

LIETUVIŲ TAUTOS ŠVENTĖ

DIDELĖ ŠVENTĖ

Vasario šešioliktoji yra didė-lė šventė lietuviams. Tai yra, kada Lietuva pasidarė laisva. Vilniuje 1918 metais susirinko lietuvių taryba, susitarė ir pa-sirašė: "Lietuvai būti laisvai!" Lietuva buvo po to 22 metus laisva.

Nuo to laiko visi lietuviai šventė Vasario Šeš-oliktąją.

Mirga Saltmairaitė, Toronto "Maironio" lit. m-los V sk. mokinė. Kanada. ("Mūsų Pasaulis").

MANO ATOSTOGOS

Aš žiūrėjau televiziją vieną valandą. Po to ėjau į parką su savo draugu. Jo vardas yra Micke. Jis norėjo, kad mes ei-tume čiuožti. Mes ėjome čiuož-ti. Kai pavargom, ėjom pail-sėti. Paskui jis ėjo namo. Po dviejų valandų aš paskambinau kitam draugui. Mes ėjome į kiną. Kitą dieną aš ėjau sli-de-mėti į Beaubien parką. Buvo daug sniego ir didelis kalnas. Mes čiuožėm nuo kalno ir mano draugo rogutės sulūžo.

Kaziukas Skučas, Montrealo lit. m-los 4 sk. mok. Kanada. "Liepsna".

TAS PATS SUO

Mokytojas davė klasei para-šyti rašinį apie mylimiausią gy-vulėlį. Vienas vaikas patei-kė savo kūrinių antraštę "Mūsų šuo". Perskaitęs jį, mokytojas tarė:

— Čia lygiai toks pat rašinys, kokį tavo sesuo pernai buvo pa-rašiusi.

— Kodėlgi ne? — atsakė vai-kas. — Juk tas pats šuo!

CHICAGOS ŽINIOS

PRATĖSIA MOKĖJIMĄ

Dėl šalčių pakilus mokėji-mams už dujas ir elektrą, bus leista mokėti palankus, nebū-tinai tuoju viską iš karto.

PADIRBTI ŽENKLAI

Chicagoje paplito nemažai ne-tikrų ženklų, su kuriais papi-gintai gaunamas maistas. Ap-gaulė siekianti apie 25 milijonus dolerių.

PRIEŠ VANDALUS

Chicago meras Bilandis pa-reiškė, kad bus sustiprinta kova prieš vandalizmą, bet tuo tar-pu tėvai nebus traukiami at-sakomybės už vandaliskus jų vaikų darbus.

PASITRAUKIA REHILY

Chicago miesto tarybos di-rektorius specialiems reikalams Jack Reilly, išbuvęs šiose pa-reigose daugiau kaip 22 m., pa-sitraukia į pensiją. Dabar jis jau turi 78 m. amžiaus.

MAŽEJA VAIKŲ

Chicagoje stojančių į mokyk-las vaikų sumažėjo 20% per metus. Cook apskrity nuo rug-sėjo mėnesio užsidarė 15 pra-džios mokyklų ir kai kurie pa-statai tušti.

VAGIA LIGOS DOKUMENTUS

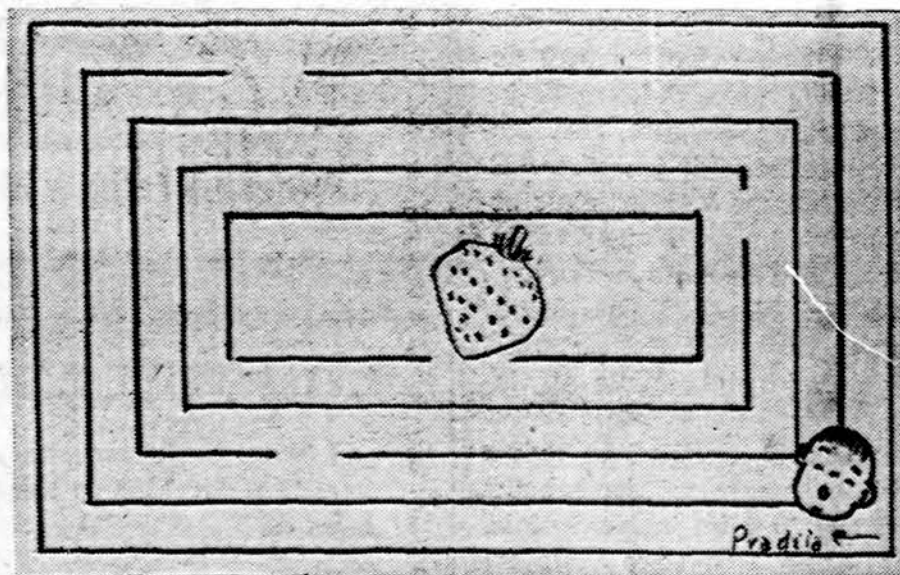
Iš Chicagos ligoninių kai kur buvo išvogta dalies pacientų li-gos dokumentai ir jie panaudoti, keliant ieškinius dėl gydymo klaidų ar ryšium su automobilių nelaimėmis.

DUJOS VISIEMS

Peoples Gas bendrovė vėl pradėjo duoti dujas, kiek tik reikalinga, toms 200 įmonių, kurioms dujų teikimas buvo su-mažintas.

VEL SKIEPIJA

Chicago civiliniame centre (rotušėje) ir dar aštuoniose vie-tose vėl pradėta skiepyti nuo "kiulinės" slogos ir drauge nuo antros slogos rūšies.

GALVOSČIŲ NR. 15 ATSAKYMAI

I. Gerklė.
III. Washingtono paminklas.
IV. Taip. Tarp pusiaujo ir šiaurės atogrąžos.
V. Ažuolas, žąsis.

GALVOSČIAI NR. 17

I (mislė)
Dešimt dirba, o ką uždirba, trisdešimt du suvalgo. (10 taš-ky).

II.

Motina dabar turi 40 metų, o duklė — 16 m. Prieš kiek lai-ko motina buvo 7 kartus vyres-nė už dukterį? (10 tašky).

III.

(Žiūrėkite brėžinį). Berniukas išsižiojęs laukia, kada galės uo-gą suvalgyti. Padėkite jam su-rasti kelią. (5 taškai).

IV.

Iš veiksmažodžio "rašyti" (šaknis "raš-"), keisdami priesa-gas, padarykite bent penkiolika naujų žodžių. Už kiekvieną žodį gausite po 1 tašką.

V.

1871 m. lapkričio mėn. 10 die-ną Henry Morton Stanley, prie Tanganikos ežero, surado žymų tyrinėtoją (explorer). Kaip jis vadinosi? (5 taškai).